MIHAI BENIUC

CÂNTECE DE PIERZANIE

POEME

COLECŢIA ABECEDAR

DESTIN

CU DUMNEZEU LA COT

Când voi isbi odată eu cu barda,
Această stâncă are să se crape
Şi va ţâşni din ea şuvoi de ape!
Băieţi, aceasta este arta!

Nu mai umblaţi mereu după exemple,
Exemplele-s făcute pentru proşti.
Din serie de vrei să te cunoşti,
Fugi de cărări şi nu intra în temple.

Eu am luat-o fără drum în sus,
Puteţi veni pe urmele-mi de sânge,
Mai urc, şi-mi vine câteodată-a plânge
Şi mă 'ndoesc sub cruce ca Isus.

Văd, totuşi, cum în jurul meu tresaltă
Isvoarele 'nceputurilor sfinte
Şi sufletul meu, ameţit, se simte
Vecin egal cu umbra ceealaltă.

Aici cu Dumnezeu la cot, în Fire,
Minuni plăpânde plămădim din tină,
Cioplim din beznă forme de lumină
Şi nu dorim nici jertfă nici iubire.

Iluzii trecătoare nu cunoaştem.
Ştim noi Nimicul dătător de friguri:
Odată ne va trece peste diguri,
Şi 'n van o să încercăm să ne mai naştem.

Dar Noaptea asta ce-o ţinem în braţă
Şi de călduri am vrut să se pătrundă,
Pe veci de veci a devenit fecundă:
Va înflori vieaţă din vieaţă.

INTRARE

Ca ţăranul printre snopi de grâu
Voi intra massiv şi greu în vreme,
Cu un car cât dealul de poeme,
Murmurând o doină trist, molâu.

Nu-mi bat capul ce-or gândi vecinii,
N'am cosit din holda lor un pai.
Asudând sub ploile luminii
Numai anii mei mi-i secerai.

O strujea de vis mi-a fost merinde,
Un crâmpei de crez prin îndoieli.
N'am pus preţ vreodată pe spoieli,
Am căutat un razim doar în minte.

Că am fost şi beat din când în când
Ori de vin ori de femei, — se poate.
Sunt aicea 'n carte scrise toate.
Una ştiu: Nu m'am supus la vânt!

Vijelii, ispite au trecut
Cum trec vara norii peste boltă;
Ploaia lor de mi-a căzut pe holdă,
Eu am rîs domol, nu m'am temut.

Toată vremea am rămas eu însumi,
Pe la porţi domneşti n'am fost milog,
N'am ştiut şi nu pot să mă rog,
Nici n'aş vrea s'auză alţii plânsu-mi.

Că servind pe candida Minervă
Ori pe Venus ori pe nu ştiu cine,
Cu vârtute, harnic, plin de vervă —
Este drept, eu m'am servit pe mine.

Nimenea să nu mă 'nvinuiască:
M'am iubit mai mult decât pe altul
Ori pe alta, martur Preaînaltul.
Nici ei n'au ştiut să mă iubească.

Dar în schimb duşmanii ca scăieţii
Mi-au crescut pe ţarină tot timpul.
Prieteni am făcut din ei cu schimbul,
Sau gunoi, să 'ngraşe huma vieţii.

Nici cu cerul n'am trăit în pace.
M'am luptat ades cu Dumnezu.
Azi e pace însă: curcubeu.
Domnul vede ce-am făcut şi-i place.

Dacă eu sunt mulţumit sau nu,
Nu e treabă s'o discut în rime.
Ce sunt eu? Sămânţă din mulţime
Ce crescu atâta cât putu.

Să mă bucur azi de rodul muncii
Ca nebunul Bibliei nu pot.
Altfel chibzuind eu drept socot:
Bucure-se de tristeţea-mi pruncii.

Sunt copilul unui neam sărac,
Bieţi români ce scormonesc pământul,
Vor să-şi facă mai comod mormântul,
Tare-mi este neamul ăsta drag.

Ei mi-au fost credinţa 'n toi de luptă.
Fiul lor, azi poate le sunt tatăl.
Aurul tristeţii mele iată-l:
Carne sunt din carnea voastră ruptă!

Pită, sare nu-mi puneţi pe tavă,
De-ale vieţii-s plin cu prisosinţă.
Mi-a rămas o singură dorinţă,
Una numai: cupa cu otravă.

Nu vă fie supărare deci
Că nu stau să vă cinstesc banchetul,
Tare-i obosit şi trist poetul,
Bâjbăe prin negurile reci.

Dar aicea-i cartea năzdrăvană,
Cântece şi, minţii, vin cu pâne,
Pentru azi şi pentru cei de mâne.
Fie cea mai veselă pomană!

INDEMN LA PĂHAR

Să te'mbeţi în fiecare zi
Şi să nu ştii bine cine eşti,
Crede'n fericire şi'n poveşti
Şi nu te gândi: „voi putrezi..."

Moartea vine tuturor, la rând,
N'a fost dată nimănui în seamă,
Bea mai greu, de-ţi pare când şi când
C'o auzi în beznă cum te cheamă.

Lasă filosofii să deslege
A vieţii grea cimilitură,
„Mânăstire 'ntrun picior" — trecură
Mii de ani şi n'o pot înţelege.

Când odată vei fi ars şi când
Vei fi doar netrebnice ruine,
Să trânteşti paharul de pământ
Şi închide uşa după tine!

VULTURUL DE FOC

Te uită, vreu să vreu din nou
Cum n'am mai vrut de când am vrut
Pe vremuri, când eram copil,
S'ajung odată cunoscut.

Pe umeri simt crescând aripi
De vultur, nu aripi de înger,
Şi, suflete, te-aud cum ţipi
Că'n sbor mă leagăn, nu că sânger.

Azurul se deschide larg,
Fug norii speriaţi în lături
Şi iată, suflete, începi
Cu-aripa stelele să mături.

Tot colbul cerului se'ncurcă
Prin uriaşul meu penet
Şi luna strigă ca o curcă,
Ascunsă roşie 'n făget.

Cu ciocul spintec pânza-albastră
Şi cerurile le deschid.
De-acolo urlu 'n glas de tunet:
„Vedeţi că cerul este vid?".

Iar când voi vrea să nu mai vreu,
M'oi repezi nebun în soare
Şi am s'aprind penetul meu
In flacăra-i strălucitoare.

Apoi m'oi prăvăli prin aer,
De foc şi pară o cascadă!
Dar peste ţărnă doar cenuşa-mi
Răcită, sură va să cadă.

TUNEL

Când alţii dorm şi nu ştiu ce se'ntâmplă,
Eu, singur, neclintit, rămân de veghe
Şi stând la masă cu un pumn la tâmplă
Străbat cu gândul leghe după leghe.

Străbat aşa de ani treizeci aproape,
Şi nu găsesc o margine, un termen,
Nu-i capăt nicăieri, oricât să sape,
Să roadă fără preget ca un vierme'n

Al Veşniciei măr (ah! acrul măr!)
Fărâmă cu fărâmă mestecându-l,
Sub lăudatul titlu „Adevăr",
Sătul, flămând, scârbit şi lacom, gândul.

Imi pare că trec anii tot mai repezi
Şi-ades visez căldura unui cuib,
Dar muşc mereu cu dinţii slabi şi strepezi,
Deşi îmi vine ce-am muşcat să scuip.

Mă uit napoi: ce lung mi-o fi tunelul!
Răspunde oare undeva? şi unde?
Unde-am pornit? uitai îmi pare ţelul.
Iar stânca ce-o scobesc, nimic n'ascunde.

E la 'nceputuri undeva greşală,
Busola minţii arăta pe dos.
Nu va eşi vreodată la iveală
Metal, din întunerec, preţios?

Străbat aşa de ani treizeci aproape,
Rod fără crez cu gândul ca un vierme'n
Al veşniciei măr, cum rozi în ape,
Şi nicăieri nu-i margine, nu-i termen.

CU SANIE FĂRĂ CLOPOŢEI

Cu sanie fără clopoţei
Trec peste zăpada şi noroiul veacului.
Când am pornit la drum fugarii mei,
Eu nu m'am închinat nici Domnului nici Dracului.

Di! caii mei,
Nu vă lăsaţi,
Sburaţi ca smei
Inaripaţi,

Spre creste de vis,
Spre vis de creste,
Vis nedescris
Nici în poveste!

Nu plătesc la nici o punte vamă,
Nu spun unde merg, nu spun cum mă chiamă,
Şi de părerea lumii n'am habar,
Mă laudă, mă'njură în zădar.

Hi! cailor,
Sburaţi mereu.
Vedeţi pe-un nor
Pe Dumnezeu,

Cum ne priveşte
Intrebător?
„Unde sfârşeşte
Smintitul sbor?".

In urmă-aud cum oamenii mă sudue,
Că ţara, greu, pe unde trec se sgudue,
In faţă văd pe Domnul cum se'ncruntă,
Işi pune mâna'n barba lui căruntă...

Cai năzdrăvani!
Acum vi-i rândul,
Sburaţi ca vântul,
Sburaţi ca gândul,
Să tremure
Subt voi pământul!

De lutul ăsta
Vă desprindeţi,
In foc şi pară
Vă aprindeţi!
Şi sus mereu
Spre Dumnezeu!

In jurul meu, un ocean de fulgere.
Porni tăria toată pe distrugere!
Şi sboară'n ţăndări stele şi comete!
Ce trăznete şi tunete — cereştile trompete!

Hi! caii mei!
O vână-mi crap,
Cu sânge am
Să vă adap.

Şi de vi-i foame,
Inima
Poftim! luaţi-o
Şi pe ea!

Moşnege! lasă drumul slobod,
Să treacă smeii mei în tropot.
De 'mpărăţia ta sbor mai departe,
Dincolo de viaţă şi dincolo de moarte!
Pe unde n'a fost pân'acum nimic
O lume nouă Eu am să ridic!

Di! caii mei,
Nu vă lăsaţi,
Sburaţi ca smei
Inaripaţi,

Spre creste de vis,
Spre vis de creste,
Vis nedescris
Nici în poveste.

LA ŞEBIŞ ORI ÎN ALTĂ PARTE...

La Şebiş ori în altă parte
Mereu acelaş dor de ducă
Spre Nu-ştiu-unde mă usucă,
Mă chinue mereu, mă arde.

Nu sunt acasă nicăieri,
La Cluj, vreau satul şi pădurea,
Mă simt la mine doar Aiurea
Şi azi îmi pare rău de Ieri.

Visez necontenit un Mâine
Ce n'aş vrea să se facă Azi,
O ţară fără de popas,
Un drum care fugind rămâne.

TRECERE

Aşa trec peste voi ca Sânt-Ilie
Pe boltă în rădvanul lui de foc;
E poate cea mai cruntă vijelie,
E poate numai şagă, numai joc.

Mi-i timpul scurt şi ori şi ce zăbavă
E-o pierdere ce nu se mai repară.
Dă zor nainte, inimă bolnavă,
Şi arde, gând, în vâlvătăi şi pară!

Dacă gonesc din urmă nori de smoală,
Cu tunete şi biciuri de lumină,
E că le vreau, pe mâne când se scoală,
Copiilor, o zare mai senină.

Visez ca vijeliile cumplite
Ce-au bântuit grozav în aste părţi
Ei să le-auză numai povestite,
Să le citească tipărite 'n cărţi.

INDOIALA BATE ICURI

Indoiala bate icuri
Grele 'n mine: „Sunt nimicuri
Toate visurile tale,
Toate versurile tale.

Niciodată n'o să iasă
Luna — palida crăiasă —
Să te 'nvălue cu raze,
Să te 'nvălue cu raze,

Vei pieri 'n a vieţii ceaţă
Ca 'n borcanul cu dulceaţă
Vespea galbenă sau musca,
Vespea galbenă sau musca".

Eu tot mândru: „Nu mă tem,
Nu mă tem eu de blestem.
Vreau să fiu şi am să fiu,
Am să fiu ce vreau să fiu!".

ANECDOTĂ DE SEARĂ

Pe cer au aruncat cu discul
Atleţi din parcul înserării
Şi nu vin după el, e riscul
De-a fi văzuţi pe stepa zării.

Ascuns poetul stă la pândă
In tufe groase de 'ntuneric.
Ce ştii? Se poate să se vândă
Secretul serii cel himeric.

Dar nu mai vin şi apa mână
Mult preţiosul disc la vale.
O stea ce se ţinea 'ntro mână
Păzea! din boltă se prăvale.

Poetul ţine pălăria
Să prindă steaua căzătoare.
Ce mare va fi bucuria
Iubitei lui încântătoare!

NOPŢI

Din când în când, visul burghez —
Bani, carieră, casă, masă,
Copii drăguţi, soţie frumoasă —
Il mai alint, îl mai visez.

Mai visez apoi prima iubire
Pe vremea când eram şcolar
Şi adoram o fată în zădar
Şi fata nu avea de mine ştire.

Şi câte nu visez şi nu desmierd
In fără leac pustia mea singurătate,
Până târziu în noapte, când se pierd
Visele de veghe în vise-adevărate.

CÂNTEC DESPRE MELC

Arând cu talpa trudnic coasta vremii,
Sub zarea lui mioapă 'n coarne moi,
El taie drum încet decis prin foi,
Precum poetu 'n aurul poemii.

— Ce s'a 'ntâmplat în lume-i de-şi ascunse
Făptura de moluscă 'n var spirală?
Mult cumpănit es coarne la iveală
Iscoditor în spaţiu iar împunse.

Un veac, şi a trecut cu greu hotarul
Crestat în ghimpi al unei late frunze.
In faţă şes, cu ierbi, de om netunse.
Dar cale nu-i. O 'ncepe el, drumarul.

Şi urma de argint e după el.
Acestui melc aş vrea să fiu la fel.

AŞTEPTARE

Mi-i sufletul o sâlhă sură
Cu neguri preajmă, nu grilajuri,
Şi 'n loc de păsări cântăreţe,
Acele vechi, vestite pajuri.

In coaja trunchiurilor mele
S'a rupt oţelul de secure
Şi stană s'a făcut de piatră
Femeea ce culese mure.

În ochiuri fără fund adastă
Bălauri pradă albă, caldă:
Dar fata de 'mpărat e dusă
De mult pe lumea ceealaltă.

Un făt-frumos gătit cu zale
De ani se plimbă poate-o mie,
Săracul, nu ştie că morţii
In veci de veci nu mai învie.

MINER

Aşa mă mişc în viaţă ca 'ntr'o mină.
Tot una-mi este coborîş, urcuş.
La fiecare pas găsesc un bruş
Ce-l svârl să ardă aur în lumină.

Puţin îmi pasă cine-o să-l culeagă,
Bogaţi cu burtă, sărăntoci flămânzi;
Că-l dau la târfe sau plătesc un prânz,
Că-l poartă 'n deget ori în ţărnă-l bagă.

Dar va veni o zi când târnăcopul
Impotmolit se va opri în stei,
Lin am să şed, punând alături clopul,

Şi voiu tuşi cu sânge, ochii mei
Vor deveni sticloşi, secându-şi stropul...
— Atunci, veţi pune oare-un ban pe ei?

OBOSIM

Atacuri dau mai mici, mai rare,
Vieţii. Hei, s'au dus pe semne
Acele vremuri temerare!
Obosim, obosim.

Ades m'opresc în toi de luptă
Şi 'ncep să mă gândesc la pace.
De-ar fi odată lancea ruptă!
Obosim, obosim.

Se mişcă mai greoi genunchii
Şi pieptul piscue, tuşeşte,
Simt junghiuri, usturǎ rărunchii.
Obosim, obosim.

Dar lupta trebue luptată
In coate, în genunchi, în sânge.
Mai trebue şi câştigată?
Obosim, obosim.

De-aş pierde, cine să regrete?
Eu nu regret o clipă barem.
Mai dăm azi un atac, băiete?
Obosim, obosim.

PREMII DE TOAMNĂ

Copacilor le 'mparte toamna premii
Cununi de aur arzător pe frunte,
Şcolari cuminţi cu roadele mărunte
Ce-au înţeles la vreme preţul vremii.

Dar plin de pismă vântul rupe foi,
Ştirbind nepreţuitele coroane,
Şi 'mprăştie ş'adună iar mormane
De aur ce se schimbă în noroi.

Se tângue cu glas de jale pomii
Şi mâinile nemângăiat îşi frâng,
Eu plâng cu ei şi strâns la piept îi strâng
Că-s drepţi şi pier ca gloria Sodomii.

Intr'adevăr nedreaptă, crudă soarte!
De ce te porţi aşa de rău cu ei?
Eu am primit în viaţă nota trei
Şi totuşi trec examenul de Moarte!

Zădarnic suflă vântul din plămâni
Să stingă steaua mea pe bolta 'naltă,
Ea cată liniştit, de sus, în baltă:
E vis acolo pentru Azi şi Mâni.

INDURERATUL EROS

TENTATIVĂ

Prin aceste păduri toropite de vis
Ecouri străvechi, aievea sau în minte,
Nou re'nviau pierdutul paradis
Trecut uşor prin timp invers 'nainte.

Rugă de lumină fără glas
Una câte una brânduşile plăpânde.
Apele limpezi nu conteneau să cânte —
Numai stâncile ursuze tot surde au rămas...

Acolo totuşi murmurul mărunt
Rar drum în ţara visului tradează!
— O, zâna mea, deschide, să pătrund!

Şi am strigat de trei ori semn de vrajă.
Ci stâncile domol cioplite sferic
Adânc tăceau sub muşchiul de 'ntuneric.

CÂNTEC DESPRE FATĂ

Floarea presată 'n carte şi uscată
In amintire de-o mai poţi cunoaşte,
Dar focul în culori, de altădată,
Parfum, petale se făcură moaşte.

— Goi rătăceam ca nişte zei eleni.
Era atunci o vară foarte caldă.
O floare înflorea prin buruieni...
— Iubito, hai să mergem iar la scaldă!

Ei! ce se duc la vale timp şi apă!
Eu, uite, am rămas un ţărm spălat,
Pe care valul ne 'ncetat îl sapă,
Fărâmă cu fărâmă ne 'ncetat.

Nu, trupul dulce nu mai e al meu
Ce l-am cuprins în apele complice,
Nici părul tău, bălan mănunchiu de spice,
Nu-l mai resfir cu degetele eu.

Şi unde-s ochii, iazuri de smarald
Sub umbre moi de gene rourate,
Ameţitor surâsul cald,
Şi-al sânilor fruct copt pe jumătate?

Dar unde eşti tu? Singur stau la sfat.
E totul astăzi formă pură
In gând, nu 'n soare şi căldură.
Iar visul sună ca un clopot depărtat.

VERSURI DE SEARĂ

Nu caut tristeţilor leacul
Pe unde trecum laolaltă.
Acesta pe vremuri fu lacul,
Din lac a rămas doar o baltă.

Nori galbeni în turmă răsleaţă
Pe miéria pustă colindă —
Ci 'n apa de somn şi verdeaţă
Azi nu se mai văd ca 'n oglindă.

Cu zările mute se 'mbină
Câmpia în duh monoton.
Doar plopii şoptind în surdină
Păstrează din vremuri, un svon.

Un gând şovăelnic mă 'nvită
Pe drumul în ierburi învins.
Stă banca de ploi putrezită.
Apusul ca fierul e stins.

Nu caut tristeţilor leacul
Pe unde trecurăm visând.
Acesta pe vremuri fu lacul...
Pe câmp trece vântul plângând.

AZUR

Zările se 'nchid ca 'n plasă.
O scrisoare netrimisă
Aruncată e pe masă,
Intr'un plic albastru 'nchisă.

Tomuri groase de scripturi,
Vrafuri de ştiinţă 'naltă,
Cărţi cu negre legături
Stau grămadă laolaltă,

Şi cuprind jur împrejur,
La mijloc, plicul scrisorii
Ca un petec de azur
Gata să-l înghită norii.

DIN CRONICA IUBIRII

I

Ah zi de mâne, zi de Vineri!
De rendez-vous suntem ca siguri.
Vom fi robuşti, feroci şi tineri,
Prinşi de călduri, cuprinşi de friguri.

Inchide ochii tăi ca mura
Din poezia populară.
Te strâng prea tare? Adă gura
De sânge, de venin, de pară!

Ce-mi pasă că pe alţii încă
I-ai sugrumat la fel în braţă!
Eşti ca mormântul de adâncă,
Fântâna mea, Tu, de vieaţă!

Va fi aşa o veşnicie
Trecută 'n ritmuri şi poeme.
Vieaţa prinsă 'n nebunie
Se sbate, urlă, ţipă, geme!

II

Iubirea se sfârşeşte ca un scâncet.
Rămâi pe urmă toropit şi lânced.

Din freamătul de vis, de foc şi pară
Ne-alegem doar cu drojdia amară.

Filosofie tristă şi beteagă,
Atâta e vieaţa asta 'ntreagă.

Ce 'nşelător instinct ne-arată ţelul
Ducându-ne viclean cu zăhărelul!

Mai just ar fi direct de ne-ar închide
In ale veşniciei cocini vide.

III

Carne pătimaşă
Prinsă 'n friguri dulci
Tremuri în cămaşă,
Haide să te culci!

FINAL

— La 20 de ani —

Imi scrii să te aştept la scăpătat
In parcul de atâtea căi cu frunze moarte 'ntretăiat,
Că vrei să-mi spui
Ceva ce n'ai spus încă nimănui,
Un lucru de însemnătate capitală
Pentru iubirea noastră prea reală,
Şi din a cărui cauză e firesc
Ca şi mai mult să te iubesc.

Sunt liber dela şase. Vină
In parcul copleşit de galbenă lumină.
Eu am să te aştept lângă fântâna
Cu murmurul obişnuit,
Şi aşteptând, voi încerca, în vis, cu mâna
S'adun tot aurul ce noi l-am risipit.
Şi stând aşa să-l cântăresc
Avea-voi poate să zâmbesc:

Viaţa noastră e un şir de nebunii...
Tu, de aceea, negreşit să vii.
Căci vrei să-mi spui
Ceva ce n'ai spus încă nimănui.
Şi poate îţi voi spune şi eu oareceva
Incet, să nu ne-audă nimenea,
Iar frunzele vor plânge pe alei
Sub paşii tăi, sub paşii mei.

Te voi primi, fireşte, cu un gest plăcut.
Iţi voi da de pildă un sărut
Pe gură şi altul pe părul
Adunat în caier de mătasă.

Apoi, îţi voi spune adevărul.
Micuţa mea, durerea greu m'apasă.
Rău mă mustră murmurul fântânii de argint,
Dar nu pot, o! nu pot să te mint.

Iţi voi spune adevărul, zic,
(Şi poate pentru tine-i un lucru de nimic)
Iţi voi spune că trebue să plec.
Şi despărţirea noastră o să fie
Lungă, cu zile, luni şi ani ce trec.
Pân'atunci îţi las drept chezăşie
Amintirea mea.
La revedere, dacă ne-om mai revedea.

DUH DE PRIMĂVARA

Soseşte dulce iarăşi primăvara
Cu flori, cu fluturi, cu instincte,
Bat inimile mai fierbinte
Şi se topesc de drag, de dor, ca ceara.

Ah! Sevă nouă dulce în copaci
In crengile 'nsetate se revarsă
Sub coaja neagră, sub coaja arsă
Ca un păcat ce nu poţi să nu-l faci.

Şi uite iarăşi rândunele, vrăbii
Pun temelii de cuib, viu ciripesc,
Se prind, se dau şi carnea-şi biciuesc
Cu ale patimei de foc, de ghiaţă săbii.

Şi mie mi-a zâmbit o dulce fată,
Mi-i capul beat, mi-i inima fierbinte.
Odată... numai odată... şi încă odată...
Ah! primăvară, fluturi, fete, flori, instincte!

DA CAPO

Mi-a răsărit ca floarea unui vis
Făptura ta de viţă pământească
Şi-a prins iubirea iarăşi să scâncească
Şi 'n inimă răni vechi s'au redeschis.

Se vor desprinde cântece gingaşe
Ca stele căzătoare de pe cer —
Ci sufletul va rămânea stingher
Şi dorurile vor tânji în faşe...

— Biet suflete, acelaşi încă eşti,
Cuibar de vise şi de suferinţă.
Cin' te-a făcut cu sine de-o fiinţă,
Să crezi mereu în fleacuri şi poveşti?

INSULA VRĂJITA

L. M.

Păsările dorurilor mele
Peste mare'n drumul lor pribeag
S'au lăsat cu aripile grele
Pe 'nflorita-ţi insulă cu drag.

Ia-le 'n cuibul mânilor pe rând
Şi le strânge lângă sân aproape,
Ca să poată ciripi cântând
Lunga lor poveste peste ape.

Molcom, plin de farmec or să'ngâne
De-o frumoasă insulă de vis
Şi să tem de azi că poate mâne
Să pornească iar în larg li-i scris.

O, aici pe-o ramură în floare
In al vieţii tale pom vrăjit
Ar cânta cântări neperitoare
Pentru-o lume nouă şi de mit.

Ci de-i dat ca mâne iar să plece,
Le sărută una câte una, —
Când va fi în valuri să se nece
Vor umplea de cântece furtuna.

JURNAL

Cofetăria mică modestă ne primea.
Era o zi tăcută sub cerul alb ca sarea.
Ploua domol... mai tare... şi iar nu mai ploua...
Uşor plutea pe lucruri tristeţea, nepăsarea.

— Să rămânem prieteni! ai zis dojenitoare
Şi te mirai că numai acuma înţeleg...
O, aş fi vrut atuncea ca dorul meu întreg
Să ţi-l topesc în valuri de lacrimi la picioare!

Dar tu mi-ai spus: Să nu strici cu lacrimi
[prietenia.
Eu am zâmbit — o floare deschisă pe ruini.
Şi mă gândeam: tot una-i de râzi ori de suspini.
— Se 'nvălmăşea sbătută o mare cu tăria.

Greu frământată luntre mă depărta de ţărm.
Din pânzele visării mai spânzurau crâmpee.
Nu mai avea nici cerul nici marea ce să-mi dee.
Doar stânca nevăzută de care să mă sfărm.

Poate-am vorbit alene, privind afară vag:
Voi colinda prin lume rătăcitor Peer Gynt,
Şi-am să revin, odată, cu plete de argint —
Ci Solveig n'o s'aştepte pe cel întors, cu drag.

Şi de-oi închide ochii să văd, prin vremi pierdute
S'or perinda nainte-mi trecutele năluci.
Era o zi tăcută... Prin ceaţă, lin, te duci,
Când sună ceasul galben al undei revolute.

Am înţeles din vreme că nu am drept să plâng.
— Cad norii grei ca bulgări pe soarele apus.
O seară de cenuşă. Văd barda lunii sus,
Aştept pe ţărm, iar valul se sbuciumă 'n adânc.

— Apoi ţi-am spus, îmi pare, că vreau să scriu
| o carte.
Altar de suferinţă şi viselor sicriu.
Un om va sta de veghe zidit în ea de viu,
Stins măsurând vieaţa şi nesupus la moarte.

Blând începuşi atuncea, cu ochii mustrători:
Tristeţea ta mă doare, dar poate e mai bine
Să mergi nainte singur şi să mă uiţi pe mine.
Nu trebue din piscuri în vale să cobori!

Tu eşti menit ca singur să-ţi faci în lume legi,
Te 'nalţi în sbor pe unde noi dibuim cu trepte.
De ce la ieslea clipei vieaţa să ţi-o legi?
— Ulei curgeau pe rană cuvintele 'nţelepte.

Dar ploaia prinse iarăşi un scâncet monoton.
Eu urmăream pe masă, în marmoră, şuviţă,
— Joc alb în fondul negru stând gata să-l înghiţă —
Iar fumul de ţigară se risipea aton.

Intr'un târziu, grăbită, ai scos un tub de ruj
Şi 'n timp ce în oglindă te potriveai discretă,
Eu însemnam cadenţe pe margini de gazetă:
Era o zi tăcută, în luna Mai, la Cluj...

APUS DE POVESTE

O, de-ai fi vrut te-aş fi făcut stăpână
Pe ţara mea de visuri şi poveşti.
Ai fi putut cu-un simplu gest de mână
Minuni necunoscute să 'nfloreşti.

Prindeam al vremii nestatornic mânz
La sania ce sboară peste veacuri.
Iveai, zâmbind, moi nuferi peste lacuri,
Un cer cu stele noui când ai fi plâns.

Dar timpul ni se scurse printre degete
Ca pulberea de aur în adânc.
Din pomul zării constelaţii veştede
Se scutură (sau ochii noştri plâng?).

Luceafărul se clatină 'n apus
Iar seara ne învălue mioapă.
Pe cer atârnă barda lunii sus,
Noi stăm (şi mai visăm?) pe-un ţărm de apă.

Regina mea fără coroană, spune
De ce-ţi ard ochii 'ntunecaţi şi tremuri?
— O, nu va fi mai mult nicio minune!
Napoi, nainte beznă e prin vremuri...

E CEASUL TÂRZIU...

E ceasul târziu şi sufletul gol.
Pisica urîtului îşi toarce firul.
In ţarina celor trecute dau un ocol,
A năpădit-o morcovul sălbatic şi pirul.

Lăcustele anilor lacomi
Belşugul de vis l-au păscut.
In şesul pustiului azi, doar vântul cu şuier durut,
Şi timpul fulgeră argint pe capu-mi...

Pruncia mea, poveste, unde eşti?
Intors în vreme gândul meu flămând
Te va scobi de-acolo din mormânt,
Am să te fac din nou să înfloreşti!

— Te uită, piersicii din dealul viilor!
Şi, mărule bătrân, tu iarăşi scuturi
Petalele pe creştetul copiilor.
Hai să pornim pe câmpuri după fluturi!

— Fetiţă bălaie, bălaie,
Cu cer amintit sub pleoape,
Apari din cenuşe, văpaie,
O, vino aproape, aproape...

— Ce am greşit de s'a topit
Ca fumul visul făurit?
Nu pot cu mintea să desferec
Poveştile din întunerec?

Ah timpule, timpule, undele tale
Curg mereu la vale, la vale,
Şi tu păstrezi descântecul secret,
Ce ţi-ar întoarce apele 'ndărăt.

De pe vârtelniţa trecutului, uituc,
Imi deapăn tristeţile gheme
Şi-ascult, în noaptea calmă, cum se duc
Cocori sau amintiri sunând prin vreme.

DUPĂ UN AN

Era o zi tăcută în luna Mai la Cluj
Acum un an. Alături, aci 'n cofetărie,
Stăteam cu ea la masă. Ah ce melancolie
M'a fost cuprins. Dar fata-şi punea pe buze ruj.

Aceasta la plecare. Am rătăcit pe urmă
Indurerat şi singur, poet nebun, pe câmp.
Incetinise ploaia. Eu începusem tâmp
Să plâng în mine. Norii, învălmăşită turmă,

Fugeau spre Miază-noapte. Apoi a fost senin.
Vei scri trei patru versuri, mi-am zis, călcând o floare
Sălbatică, din cale. Eh! poate nici nu doare,
E 'nchipuire poate. Fă miere din venin.

O ţară 'ntreagă însă, am tot visat la ea.
Ţăranilor, de ciudă, le injectam revolte:
La ce să vă mai stoarceţi vârtutea voastră 'n holde,
Când roada secerată vin alţii să vi-o ia?

Maci roşii, ca de sânge, pe unduite lanuri
Ardeau. Mai grele gresii muşcau oţelul coasei
Când se gândeau ţăranii ce grea şi dureroasă-i
Vieaţa lor. Hei! Domnii... Aş fi putut elanuri

Din lanţuri să desferec. Dar nu! Mai este vreme.
Simbolic macii roşii erau pe lanuri steaguri.
Nori grei lăsau povară, în seri de crunte cheaguri,
Pe firea 'nfierbântată de ură şi blesteme!

Şi toate pentru-o fată? veţi zice! — Da şi nu.
Femeia isbutise cu mâna-i vrăjitoare,
Pe-o clipă, vechi răscoale în mine să omoare,
Dar ce veni ca valul, ca valul şi trecu!...

Mi-era necaz că luna se legena pe ramuri
Şi-mi aducea aminte de ochii dulci şi dragi...
Poete, vezi e timpul, supremul timp, să tragi
Perdele peste suflet, perdele peste geamuri!

Când arămise toamna pădurile şi vântul
Bocea pe câmpul veşted trecutul anotimp,
Ca pasărea pribeagă simţeam în coaste-un ghimp
Ce mă 'ndemna la ducă şi 'n faptă şi cu gândul.

Oraşul plin de sgomot, oraşul îmi e cuib
Firesc, mă simt acasă pe străzile cu zarvă.
M'aş prăpădi la ţară stând iarna ca o larvă.
In crâşme ordinare îmi place să mă 'mbuib.

Şi am ajuns. O lună am hoinărit pe stradă.
Mâncam pe apucate, svântam rachiul, berea.
Femeile stricate sunt dulci, mai dulci ca mierea.
Imi răsuna vieaţa turbat ca o cascadă.

Dar într'o seară (ziua umblam puţin), te uită,
In banca dinainte-mi la cinematograf,
O fată. Este dânsa. Rămân de-odată paf,
Eu care mă 'ncântasem că dragostea se uită!

S'a isprăvit vieaţa, a re'nceput calvarul.
Tensiune, insomnie şi sbucium inutil.
Iat' am rămas la treizeci de ani tot un copil.
Mai plâng de dor, mă tângui în versuri ca şcolarul,

Pe vremuri, ce 'ndrăgise, la cinsprezece ani,
O dulce şi plăpândă, ca nufărul pe apă,
Elevă, şi niciunul nu cuteza să 'nceapă.—
Pe-atunci iubirea poate mergea şi fără bani.

Azi, fata care-mi place, pe cel din urmă Ford
N'ar şovăi să schimbe tot ce-a produs Beethoven
Şi Newton, laolaltă. Ea socoteşte mort
Pe cel ce caută rime. Admite poate slovă 'n

Cămaşa de mătasă-a iubitului. Dar omul
Ce nu produce sume de bani şi nu se 'nvârte
E pom nerodnic, bun să-l dobori. Şi eu sunt pomul
Acesta, eu sunt omul ce 'n viaţă fără pârte

Orbecăesc, mă 'mpiedec la fiecare pas,
Mă prăbuş' greu şi sânger, mă 'nalţ şi iar recad.
Chiar de-oi ajunge cândva să-mi tai prin beznă vad,
Va fi târziu desigur. Voi spune bun rămas

La toate şi cu zâmbet voi părăsi banchetul
In care mi-a fost rolul de simplu privitor
Setos, flămând, netrebnic şi veşnic visător,
Cum, de când lumea, este, a fost, va fi poetul.

Aşa gândeşte dânsa, iubita mea, şi-i drept
Aşa. Micuţa crede că-mi face mari servicii
Necontenit cauzându-mi dumnezeeşti suplicii,
Şi-i drept aşa. Ea crede. Eu cred. Şi simt în piept

Cum înteţeşte hora grăbit bacilul Koch.
Văd părul, în oglindă, albindu-mi-se zilnic.
Pe străzile umblate mă duc mai rar şi silnic.
Şi-i drept aşa. Degeaba mă vaiet şi spun: Oh!

De geaba vin şi singur la masă mă aşez
Aci 'n cofetărie şi cer o prăjitură,
Rar depănând în minte toţi anii ce trecură,
Şi mă cuprinde jalea că visul meu burghez

N'am reuşit în treizeci de ani să-l înfirip,
Că tinereţea toată ca grâul mi se scurse
Din sacul spart. Pe-aproape-i mirosul unei curse,
E moartea. Iar trecutul, doar urme pe nisip.

De geaba, ah de geaba de-un milion de ori!
Afară-i primăvară cu liliac şi fete,
Dar mie nu mi-e foame, dar mie nu mi-e sete
Şi simt cum peste minte-mi coboară negre ciori,

Se 'mprăştie, s'adună cu foşnet, stoluri sumbre,
Şi vin tot mai aproape în valuri de 'ntunerec.
Să ţip! Din morţi şi beznă mai vreau să mă
[desferec!
Dar cine să m'audă aicea printre umbre?

Departe-i primăvara, pe celălalt tărâm.
Doi tineri merg alături. O ştiu pe Ea. Cu mersul
Regal Ea stăpâneşte — ai zice — Universul.
In calea lor miroase alb floarea de salcâm.

ULTIMA SCRISOARE

Sfârşitul a venit fără de veste.
Eşti fericită? Văd că porţi inel.
Am înţeles. Voi trage dungă peste
Nădejdea inutilă. Fă la fel.
Niciun cuvânt. Nu-mi spune că-i o formă,
Cunosc însemnătatea ei deplin.
Ştiu, voi aveţi în viaţă altă normă,
Eu însă 'n faţa normei nu mă 'nchin.
Nu te mai cânt în versuri niciodată,
In drumul tău mai mult nu am să ies,
Nu-ţi fac reproşuri, nu eşti vinovată
Şi n'am să spun că nu m'ai înţeles.
A fost desigur numai o greşală,
Putea să fie mult, nimic n'a fost.
In veşnicia mea de plictiseală
Tot nu-mi închipui că puneai un rost.
Şi totuşi, totuşi câteva atingeri
Au fost de-ajuns să-mi dee ameţeli,
Vedeam văzduhul fluturând de îngeri,
Lumină 'n seara mea de îndoieli.
Când degete de Midas am pus magic
Pe fragedă fiinţa ta de lut,
Suna în mine murmurul pelagic
Al sfintelor creaţii de 'nceput.
Vedeam cum peste vremuri se înalţă
Statuia ta de aur greu masiv,
Cum serioase veacuri se descalţă
Şi 'ngenunchiate rânduri submisiv
La soclul tău dumnezeesc aşteaptă
Să le întinzi cu zâmbet liniştit
Spre sărutare adorata dreaptă,
Nainte de-a se şterge'n infinit.

O, de-am fi stat alături doar o oră,
Ai fi rămas în auriul vis
Ca o eternă, roză auroră
De ne'nţeles, de nedescris.

Ireversibil s'a 'ncheiat povestea
Şi nici nu ştiu de ai să mai citeşti
Din întâmplare rândurile-acestea
In care-aş vrea să fii ce nu mai eşti.
N'am să strivesc eu visul sub picioare,
N'am să pătez cu vorbe ce mi-i drag.
Aş fi putut să spun: „eşti ca oricare..."
Dar nu vreau în noroaie să mă bag.
De-ar fi mocirla 'n jurul tău cât hăul,
Tu vei rămâne nufărul de nea
Ce-l oglindeşte beat de pofte tăul,
Ci-l ţine candid amintirea mea.
Vei fi acolo veşnic ne'ntinată,
Te voiu iubi mereu fără cuvânt.
Şi lumea n'o să ştie niciodată
Dece nu pot mai mult femei să cânt.
Acolo, sub lumină de mister,
Scăldată 'n apa visurilor lină,
Vei sta iubită ca 'ntr'un colţ de cer
O stea de seară blândă şi senină.
Şi când vieaţa va fi rea cu tine,
Când au să te împroaşte cu noroi,
Tu fugi în lumea visului la mine,
Vom fi atuncea singuri amândoi.
Cu lacrimi voi spăla eu orice pată,
Cu versuri ne mai scrise te mângâi.
In dulcea lor cadenţă legănată,
Te vei simţi ca 'n visul tău dintâi.

Iar de va fi (cum simt mereu de-o vreme)
Să plec de-aicea dela voi curând,
Când glasul tău vreodat' o să mă cheme,
Voi reveni la tine din mormânt.
Şi dac'ar fi să nu se poată trece
Pe veci pecetluitele hotare
M'aş sbate 'ngrozitor în ţărna rece,
Plângând în noaptea mare, tot mai mare.

ÎNTINDE VREMEA GIULGIU

Zi de zi întinde vremea giulgiu
De uitare peste cele scurse.
Tot mai rar visez la ochii dulci,
Tot mai rar la fragedele-ţi buze.

Când te văd pe stradă braţ la braţ
Cu acel logodnic ce te are,
Parcă mi-ar fi ochii lăcrimaţi
Şi tresar, dar nu aşa de tare.

Te urmez cu ochii, stând pe loc,
Cum te pierzi cu dânsul printre oameni,
Tu erai cometa mea de foc,
Azi începi cu oamenii să sameni.

In curând, la anul poate 'n parc
Vei împinge şi tu căruciorul
Cu un pui de om micuţ şi drag
Ce se joacă 'n perne cu piciorul.

Şi vei fi atâta de ferice
Când îţi va zâmbi trandafiriu,
Când întâia vorbă o va zice
Către tine propriul tău fiu.

Vei fugi 'ngrijată pe la medici
Când va fi stomacu-i în deranj.
Ah vieaţa asta-i numa piedici,
Te isbeşti de ele pas de pas!

Dar în rezumat va fi frumos
Şi vor trece fără sgomot anii.
Chipuri gălbenite nebulos
Au să-ţi amintească slava Anei.

Dacă veţi avea bibliotecă,
Iar în ea de mine un volum
(Vreau să sper că nu rămân adecă
Leneşul vestit, de pân' acum!),

Vei putea citi pe câte-o filă
Câte patimi mi-ai scornit în piept,
Şi-o să-ţi fie-o leacă poate milă
C'ai fost rea şi crudă cu-un poet.

Dar Pegasul meu va fi departe
Tropotind sălbatic fără drumuri,
Pe tărâmul dincolo de moarte,
Plin de foc şi veşnic plin de fumuri.

Tot semeţ mă voi ţinea în şea,
Tot nepăsător ca totdeauna.
Stele vor sări în urma mea,
Iar pe cer, pătrar din urmă, luna

Va fi doar potcoava de pe cal
Ce-am pierdut-o 'n fugă năzdrăvană
Peste ţări de-azur şi de opal
După cine ştie care Ană!

NU MĂ VEI UITA

Te măriţi şi ştiu vei naşte prunci,
Veţi avea cămin şi alte cele
Dar aşa frumoasă ca atunci
Când erai stăpâna vieţii mele
Nu vei fi tu niciodată,
Niciodată.

Anii vor veni mereu şireaguri
Ca soldaţii la cazan flămânzi.
Din vieaţa ta de miez şi faguri
N'o să aibă Moartea nici de prânz.
Poate doar o simplă, tristă cină,
Tristă cină.

Ce bătrână, palidă şi goală
Vei rămâne peste trei decenii!
Sângele tău astăzi în răscoală,
Va fi rece, rece. Doar vedenii
Despre tot ce-a fost vei mai avea,
Mai avea.

Ca strigoii vor veni la tine
Din iubirea noastră ne'ntâmplată
Gândurile, visele haine.
Nu mă vei uita tu niciodată;
Sufletul cu altul ţi-i zădarnic
Darnic.

PĂRERI DE RĂU

O, poate-am fost întâia dată
Intâiul vierme de mătasă
Ce-ar fi ţesut vrăjit o haină
Pe trupul tău cea mai aleasă.

Profund albastră, numai visuri
Ca cerul nopţilor de stele,
Scăldată 'n ploi diamantine
Din toate lacrimile mele.

Pe fruntea ta senin regală
Puneam o candidă cunună
Ce-am făurit-o pentru tine
Din cel dintâi pătrar de lună.

In ochi ţi-aş fi topit lumina
Din mările verzui — fiorul
Ce 'nvălue nostalgic unda,
Născând în oameni pururi dorul.

Furam zăpezii frăgezimea,
Căldura primăverii 'ntâie,
Să năvădesc poema blândă
A mânii tale ce mângâie.

Petale roşii de muşcată
Ţi-ar fi 'nflorit pe gura caldă,
Un nufăr era orice zâmbet
Pe-o apă vie ce tresaltă.

Şi tremura de poftă lutul
Pe unde ţi-ai fi pus piciorul.
Meneam ca orice urmă dornic
Să ţi-o sărute muritorul.

Dar vai piciorul tău distruge
In cale florile 'ntâlnite
Şi nu ridici cu mâna fluturi
Cu aripile obosite.

DOR

Alunecă pe ape al lunei ultim sfert.
Nu pot, iubită mică, nu pot să nu te iert.

Adâncurile apei se 'ntunecă şi gem.
Răsbat în mine glasuri de mult şi iar te chem.

O, vântul plânge jalnic prin frunze hohotind.
Ştiu sigur: niciodată... zădarnic mă tot mint.

Clocotitoare valuri duc lotca lunii goală.
Aşteaptă-mă şi du-mă 'ntro ţară ireală!

INCRESTARE PE O PEATRĂ MOALE

De i-aş fi spus în versuri câte ţie
Unui copac la margine de drum,
S'ar fi aprins în zare o făclie
Cu braţele de flăcări şi de fum.

Tu, însă, n'ai răspuns nici cât o râmă
La care-i cânţi a Noua Simfonie,
Ori cât un melc când lumea se dărâmă
Şi el rămâne calm în căsulie.

Au fost cumva străbunii tăi moluşte,
De te-ai născut aşa ca gelatina?
Era mai bine Domnul să se'mpuşte
Decât să-şi cheltue cu tine tina!

Şi totuşi când pe stradă trece-un tip,
Din care sunt cu sutele, nu unul,
Te legeni ca o dună de nisip
Ce-o răscoleşte prin deşert Simunul.

Nu-mi pare rău. Imi pare rău că firea
Sub fără seamăn mincinoasa-ţi mască
Şi-a concentrat întreagă nesimţirea,
Neruşinat să 'nşele, să momească.

VINO IARĂŞI TU

Vâjâe trecutul ca o scoică,
Il ascult şi te revăd în vis,
Te aduce-o năzdrăvană troică,
Te aduce iar la mine
Iar la mine,
Nu te uit, aşa mi-i scris.

Albă vijelie de zăpadă
Pe câmpia sufletului meu,
La picioare are iar să-ţi cadă
Ca un rob ce te adoră
Te adoră
Umilit poetul tău.

O, te-aştept, te-aştept de-atâta vreme,
N'are viaţa fără tine rost,
Mi-i urît să deapăn vise gheme
Şi 'n iluzii să mă leagăn
Să mă leagăn,
Să visez cum ar fi fost...

APUSELE VISĂRI

Tu, care poate astăzi pe un altul
Cu braţele-reptile-l strângi la sân,
In sufletul meu tare ca bazaltul
Găsii săpând iar numele-ţi păgân.

A izvorît izvor sărat din stâncă
Cu unde suspinate molcom foarte,
Când am trezit din pacea lor adâncă
Visări încinse cu grilaj de moarte.

Întreagă valea s'a făcut mai sumbră,
Frunzişul cade lin, abia-l auzi,
Brânduşile de toamnă plâng în umbră
Şi are iarba toată ochii uzi.

E seară poate, poate-i dimineaţă
Atât de pal e soarele pieziş,
In toate e şi moarte şi vieaţă
Cuprinse 'ntrun comun paianjeniş.

Fantoma ta regală se desprinde,
Alăturea de mine te aşezi;
Ca un profund bazin sonor sunt plin de
Melancolia vechiului erez.

Să te sărut acum când nu mai eşti?
S'aprinde ceru 'n asfinţit de seară,
Fiinţe-s norii negri, din poveşti,
Şi fâlfăe pădurea ca de pară!

ULTIMELE GAROAFE

Am adus în cameră garoafe
Din căzute ale toamnei straturi,
Uite-aici pe masa mea un vraf e,
Să priveşti mereu, să nu te saturi.

Ia pe cea mai roşie, mi-o pune
Inimei deasupra ca o rană,
Rîsul tău sonor apoi să sune
Cum ai rîs şi altă dată, Ană.

N'aştepta să rîd şi eu la fel,
Eu surîd ca soarele tomnatic
Care-şi varsă vechiul Ottonel
Peste parcul trist şi singuratic.

Adă mâna să plecăm în parc
Pe alei cu amintiri căzute.
Cine ştie? Cupidon din arc
Va svârli săgeţile-i ştiute.

Va porni fântâna ţîşnitoare
Poate iar în joc de curcubee,
Iar vor ciripi ameţitoare
Dorurile tale de femee.

Şi cum luna va pluti pe lac
Vom porni cu luntrea ei pe valuri
Către ţara dincolo de veac,
Către alte, alte idealuri!

CURCUBEUL DRAGOSTEI

Curcubeul dragostei s'a stins
Pe 'nserate 'n cerul amintirii,
Norii grei uitarea şi i-a 'ntins
Şi-a plouat răceală 'n sânul firii.

Cine ştie ce rădvan trecu
De-au pierdut potcoava lunii caii,
Stelele sunt umede şi cu
Amintiri albastre şi bălaie.

Eu străbat pădurea mea de gând,
Umbre se strecoară să se-ascunză,
Şi-i tăcere, doar din când în când
Pică stropi de ploaie de pe frunză.

INDURERATUL EROS

Indureratul Eros încă, încă
Mai hohoteşte 'n plânset pe aleea
Trecutului, în sâlha lui adâncă
In care s'a pierdut fugind femeea.

Ii bănueşte 'n fiece tulpină
Statura 'nchisă veşnic sub blestem.
Aude printre frunze cum suspină
Şi frunzele-ar trăda-o şi se tem.

Isvorul tăinuit păstrează chipul
Ce undele rîzând îl răsfăţară,
Iar urmele le-a netezit nisipul,
De nu se mai cunoaşte semn în ţară.

Când luna iataganul şi-l aruncă
In fundul apei cu pietriş de stele,
Ascultă Eros visător în luncă
Duiosul basm în grai de filomele.

Simţind că-i vine iar şi iar să plângă,
Se face bun la inimă ca pita,
Şi 'mbrăţişează plin de dor o stâncă
In care poate-a 'nmărmurit iubita.

INTOARCERE

FĂT-FRUMOS

Străbat, singur, pădurea.
O vijelie grea
A prăbuşit un uriaş stejar în calea mea.
Iar podul peste care era să trec
L-a dus şuvoiul, cu înnec.
Şi tot şuvoiul a mânat
Bălaurul,
Cu care chibzuisem să mă bat.
Voiam să scap frumoasa fată de 'mpărat.
Dar nici fata nu ştiu unde e.
A pierit desigur cu poveştile.
S'a dus şi împăratul, împărăţia-i moartă,
N'am s'o mai găsesc pe nici o hartă.
Şi mă duc, mă duc mereu pe-un drum
Ce se pierde 'n depărtări de fum.
Poate, poate totuşi undeva
Se ascunde Cosânzeana mea.
Imi asvârlu buzduganu 'n zări,
Nouă ţări colind şi nouă mări.
Am ajuns? Nu am ajuns? Nu ştiu,
In jurul meu nu văd decât pustiu.
Să mă 'ntorc e poate mult mai bine.
Alţii vor avea folos de mine.
Oamenii, în drumurile mele,
Se sbăteau jucând în lanţuri grele...
Măiculiţă, spada mea săracă,
Oare de te-oiu scoate eu din teacă?
Uite 'n zare, oamenii aşteaptă.
Cearcă să le-aduci o zi mai dreaptă!

Iar de n'o să-mi aflu nici acolo rostul,
N'am s'o iau mai mult la drum, ca prostul.
La ce bun să rătăceşti stingher?
Ca s'o 'nchei cu traiul ăsta veşted,
Am să dau cu buzduganu 'n cer
Şi din cer să-mi cadă drept în creştet!

TOVARĂŞII COPILARIEI

Am venit iarăşi la voi.
Mi se făcuse dor de Şebiş,
De apa sonoră şi limpede a Desnei,
De culmile cu păduri ale Dealului Mare,
— Deacolo voiam să ating în copilărie cerul
[cu mâna —
Şi mai cu seamă de voi, tovarăşi ai copilăriei mele.
— Nu m'am schimbat deloc?
Da, peste mine Timpul trece ca peste Piramide.
Dar voi n'aţi învăţat istorie şi nu ştiţi ce spun.
A fost o glumă doar, voiam să spun că nu mor
[niciodată.
Voi însă ştiţi că numai Pleşcuţa
Stă lângă sat de când veacul
Ca un dulău cu capul pe labe
Şi n'o macină nici ploile, nici vântul, nici Timpul.
Iar omul se schimbă ca anotimpurile
Şi trece ca undele Desnei.
Chiar voi v'aţi schimbat mult, de când nu v'am
[văzut.
Vă mai cunosc doar în copiii voştri.
Ochii lor mă privesc ca murile coapte din tufiş
Ori ca albăstriţele din lanul de grâu
Şi nu mă cunoaşte niciunul.

Voi ce priviţi aşa ciudat la mine?
Nici voi nu mă cunoaşteţi?
Ori nu mai mă socotiţi de al vostru.
Ci spuneţi o vorbă!
De ce v'au rămas gurile ca nişte clopote fără
[limbă?
Nu mai răsună în voi ca 'ntr'un ghioc

Povestea minunată a pruncieii?
Cum alergam ca furtuna
In fugă nebună, pe beţe!
Hi! cal năzdrăvan, până unde se bat munţii
[în capete!
Pe-atunci credeam aievea în basmul Cosânzenii.
— Câte cuiburi de pasări n'am lăsat pustiite.
Numai rânduneaua era sfântă
Şi putea să-şi crească liniştită
Puii cu gură largă, de aur, în cuibul de lut.
Azi, abia dacă mai este ceva sfânt pe lume!
De-aceea tăceţi şi voi.
Nu vă mai încălzesc cele trecute.
In locul verilor de-odinioară,
Când înnotam ca nişte peşti de bronz
In undele gâlcevitoare
Ori stăteam tolăniţi ca zeităţi mărunte
Pe nisipul arzător
Impestriţat cu tufe de arini şi răchite, —
In sufletul vostru a pătruns
Vara cu muncă din zori până 'n noapte.
Vă place mai mult hârşăitul coasei
Prin holda de grâu, orz sau secară,
Decât ciocârlia cântând nevăzută 'n văzduh.
Asudând printre snopii trântiţi la pământ,
Şi îngrijoraţi de norii ce întunecă apusul,
Nu vă mai gândiţi la zilele frumoase
Când rătăceam cu undiţa pe vale
Smulgând din apă peştii ca argintul.

Iarna, puneam câinele în săniuţă,
Ca să ştie şi el ce bine-i să te poarte alţii.
Ne era frig numai la nas
Şi nu ne păsa deloc de ameninţările mamei.

Acum staţi adunaţi lângă vatră,
Beţi, dintr'o singură sticlă, ţuica nu prea tare,
Injuraţi domnii
Şi nu ştiţi cum să vă plătiţi dările.

Nici toamnele, nici primăverile de altădată
Nu au lăsat urme în voi,
Cum nu lasă valul ce trece pe-un mal de nisip.
Eu numai am păstrat amintirea lor întreagă
Inscrisă în inimă
Ca anii cercuiţi
In trunchiul stejarului.

Nu afară, în mine sunt urmele copilăriei.
Dar ce folos. Nu mă pot închide în trecut
Ca omida în gogoaşa de mătasă.
Vieaţa urlă 'n mine ca un lup flămând,
Rătăcind prin pustiul codrilor.
De-aceea poate colindai pământul.
Şi n'am găsit nimic.
Numai graniţe, graniţe peste tot
Şi porţi zăvorîte cu lanţuri şi chingi de oţel.
Voi, stând aici pe loc, vă găsirăţi rostul.
Dar poate nu e dat oricui
Să 'nalţe un altar căminului.

Pe unii-i poartă stele fără noroc
Pe toate drumurile vieţii.
Şi eu sunt unul de-acela.
Rătăcesc ca un câine fără stăpân
Vieaţa 'n lung şi lat.
Dar nu port pe grumaz urmele lanţului.
Aş rupe cu dinţii cătuşele de pe mâini
Ori mi-aş muşca mâinile

Lăsându-le 'n cătuşe duşmanilor:
Libertate, libertate,
Pentru tine...

— Ci trebue să plec!
Sunt multe de făcut în ţara noastră.
Va fi mare clocot şi chiot în crama vieţii.
Şi voi veţi călca poate 'n picioare
Strugurii putrezi de copţi,
Din care-avem să stoarcem
Vinul de vieaţă lungă
Al Neamului nostru!

Şi-acum, la plecare, o vorbă.
Aveţi voi sus pe deal un cimitir.
Nu-i îngrijit prea mult.
Prin gardul de spini
Trec vitele şi pasc neturburate
Printre crucile căzute.
Natura, fără s'o stingheriţi,
Resoarbe în sânul ei morţii,
Ştergându-le amintirea.
Imi place însă că l-aţi pus mai sus ca satul.
Doar moartea-i mai presus decât viaţa.
— De-o fi să mai revin vreodată, obosit,
Cu toiagul credinţei frânt în două,
Cu visurile numai sdrenţe,
Şi însetat de somnul pământului,
Aş vrea ca 'n cimitirul vostru ne 'ngrijit
Să îmi săpaţi şi mie-o groapă-adâncă.
Acolo să-mi putrezească oasele bătrâne
Şi să mă topesc fără urmă
In sânul nepăsător al naturii.

AICEA PRINTRE ARDELENI...

Aicea printre Ardeleni mă simt acasă.
In fiecare văd un nepot de-al lui Horia,
[de-al lui Iancu.
Ai! ce s'or mişca 'ntr'o bună zi Munţii Apuseni,
Ce s'or urni din loc, ca urieşii!

Mi-am ridicat privirile spre cer,
Dar nu-mi spune nimic mătreaţa lui de stele
Nici luna lustruită ca tingirea.
Imi pun în schimb urechea pe inima ţării
Şi-aud bătăi neregulate prin gemete surde...
Freamătă pădurea românească,
Ca 'n preajma vijeliei!

Mi-am culcat capul pe lutul străbun
Alăturea cu alţii
Ce mestecă prin somn cuvinte fără sens.
Şi-am vrut să dorm.
Eu însă-aud, în noaptea ce se lasă,
Şuer de piatră pe tăiş de coasă...

POEŢILOR TINERI

Pe Eminescu noi poeţii tineri,
Zădarnic încercăm, nu-l vom ajunge.
Cântecele lui fără seamăn
Sunt pentru noi miraj de neatins.
Caravana noastră trecătoare
Aleargă după oaza visurilor lui
Şi oaza aleargă mereu la fel de departe
In zare.

Dar Eminescu nu cuprinse tot
In stihurile lui dumnezeieşti.
Durerea românească-i mult mai mare
Şi n'o cuprinde toată niciun cântec.

Poeţi, poeţi!
Vă puneţi urechea pe inima ţării
Şi-i ascultaţi bătăile neregulate.
Spuneţi-mi ce e aceasta?
De ce-i bolnavă oare ţara noastră?
A putrezit stejarul românesc?
Il rod la rădăcină viermii tainic
De-şi clatină coroana a cădere?
De ce atâtea crengi uscate 'n vârf,
Atâta vâsc
Şi-atâtea frunze veştede?
Ce 'nseamnă tânjirea aceasta?

Pe Eminescu noi poeţii tineri,
Zădarnic încercăm, nu-l vom ajunge.
Dar Eminescu nu cuprinse tot
In stihurile lui dumnezeieşti.
Durerea românească-i mult mai mare
Şi n'o cuprinde toată niciun cântec.

Cât despre mine, ce să vă spui?
Eu nu am darul versului decât în mică măsură.
Prefer să spun în proză ce gândesc.
Şi mai presus de toate îmi place să tac.
Dar câteodată mă copleşeşte tristeţea
Şi-atuncea trebue să scriu.
Ca fluxul mării
Cresc în mine durerile — valuri,
Sfărmând în drumul lor cotropitor
Zăgazurile puse cu învăţ.
Suferinţele gloatei neştiutoare
Clocotesc în mine ca viforul.
Mă simt din nou ţăranul de pe Crişuri
Şi-mi reînvie 'n minte vremea Iancului.
Ah! domnii, domnii...
Nu cu peniţa,
Cu ascuţişul coasei
Imi scriu poemele sălbatice.
Cuvintele-mi sboară de foc şi de plumb
Ca gloanţele din flinte!
Să lase rană vie orice vers al meu
In cititor,
Să-i sângere de durerea neamului
Inima 'mpietrită!

Ce ştiu?
Poate nu asta e arta.
Poate-am greşit.
Când luna trece grăbită pe cer
Ascuzându-şi faţa după norii străvezii,
Mă gândesc cu o mică părere de rău:
De ce să fii mereu atât de singur?
E undeva departe o femeie,
Care te-aşteaptă...

Mângăierile căminului
Sunt poate mai plăcute
Decât veşnica luptă
Şi rătăcirile fără capăt.
N'ar trebui să-ţi lunece printre degete,
Ca un peşte de argint,
Tinereţea.
In clipele astea de grea solitudine
O iau razna prin noapte
Şi colind fără ţintă
Toate străzile oraşului.
Ori mă înfund abătut
In vreo cârciumă proastă,
Din cartierele sărace,
Şi-mi torn peste rănile vieţii
Vinul acru.

Şi totuşi cred într'o lumină nouă.
Dar pentru asta, noi poeţii
Trebue să ştim pe care coardă
E de sunat.
Nu-i timp acum de cântece duioase,
De lună şi dragoste.
Ca murmurul izvoarelor
Şi şopotul frunzei,
S'aud mai tare gemetele surde
Din pieptul mulţimilor.
Descântece şi blesteme ne trebue!
Ca vracii să vârîm în viaţă
Febra mişcării.
Să plesnească odată gogoaşa prezentului,
Ca să vedem eşind din ea
Fluturele vieţii noui.
Din zările de sânge şi de scrum,

Ca o minune nouă să răsară,
Călare pe Destin,
Omul!

Ne-or îngropa probabil fără urmă
Dărâmăturile Istoriei.
Se vor aşterne peste noi
In straturi nepătrunse
Zăpezile uitării.
Viaţa noastră consumată
In pară şi flăcări
Nu va lăsa fosile şi vestigii
Pentru muzeele de-apoi.
Bolizi fulgerători,
Prevestitoare comete
Vom trece pe zările Timpului,
Stingându-ne lumina de o clipă
In veşnicul Nimic.

Ci din cenuşa noastră risipită
Pe câmpul de luptă al Veacului
Va înflori aevea pentru alţii
Frumosul nostru vis de fericire.
Iar bucuria de a crede 'n vis
E pentru noi răsplata cuvenită.

Pe Eminescu noi poeţii tineri,
Zădarnic încercăm, nu-l vom ajunge,
Dar poate noi avem destinul falnic
De a suna din trâmbiţile Morţii
Sfârşitul Veacului,
Şi de-a vesti mulţimilor flămânde
O Viaţă nouă!

URSUL ROMÂNESC

Oraşul rîde şi petrece,
Hueşte 'n chihot, urlă strada,
Boerul dă un leu, când trece
Prin faţa lui jucând parada!
Dansează ursul românesc!

Prin nas i-au petrecut verigă,
Şi tot mai mormăe urîtul,
Mai mormăe, dar nu prea strigă,
Că-i trage cu veriga rîtul!
Dansează ursul românesc.

E mare ridicată 'n labe
Şi blândă fiara fioroasă.
Prin blană-i numeri coaste slabe.
Dar nu se lasă, nu se lasă:
Dansează ursul românesc!

De două mii de ani dansează,
L-au prins de pui în miez de codru,
Hei! codru ăla-l tot visează
Dar să mai scape nu e modru:
Dansează ursul românesc.

Oraşul rîde şi petrece,
Hueşte 'n chihot, urlă strada,
Boerul dă un leu, când trece
Prin faţa lui jucând parada:
Dansează ursul românesc!

NU TE-AUDE NIME

Oare port eu şapca năzdrăvană
Care face omul nevăzut,
De-am rămas aşa necunoscut
In naţiunea mea daco-romană?

Poţi urla ca leul în pustiu,
Nu te-aude, nu te-ascultă nime.
Glasul care vine din mulţime
E bătaie surdă, din sicriu.

Hei! au fost aicea cândva codri.
Tremura de doine frunza vara,
Tremurau şi domni, la chip ca ceara,
Cât de cât, măcar de mândrii lotri.

Ce deşert din toate se alege!
Au rămas doar tufe din pădure,
Unde-a fost năprasnica săcure
Oamenii-s ca iesmele betege.

Sure sunteţi creste desvelite!
Iar prin văi şi câmp sporeşte bozul.
De-asta oare câştigarăm lozul,
După 'nfrângeri şi dureri cumplite?

Crişule cu ocolitul umblet,
Tare-ţi este apa turburată
Dar mai turburat îs eu la suflet,
Că o zi ca lumea nu s'arată.

Poţi urla ca leul în pustiu,
Nu te-aude, nu te-ascultă nime.
Glasul care vine din mulţime
E bătaie surdă, din sicriu.

POVESTE DE CRĂCIUN

Lui Zevedeiu Barbu

La noi, copiii de ţărani,
Moş-Crăciun nu 'ndatina să vină.
Avea însă notarul doi băieţi
Şi popa o fetiţă.
Ei! ce lucruri minunate, minunate
Le aducea lor Moş-Crăciun de sfântul praznic!
Ceasuri întregi ne minunam din drum
De bradul ce se străvedea prin geamuri.
Nu ne păsa că degerăm de frig.
Când aprindeau în brad luminile de ceară
Şi strălucea de aur şi argint tot pomul
Incărcat cu bunătăţi necunoscute nouă,
Ochii noştri se holbau ca cepele.
Iar când ne 'ngrămădeam prea mulţi în drum,
Venia argatul Ion, să ne păfuge.
Şi ce făloşi erau copiii domnilor!
Dar şi aveau de ce!
La cel mai mare al notarului
I-aduse într'un rând un cal bălan.
Ai! ce mai cal!
Al meu, tăiat din lemn de corn,
Pe care-l foloseam să mân şi vitele,
Nici pe departe n'aducea cu-acela.
Te legănai pe el ca în poveşti!
Odată m'au lăsat chiar să-l încalec.
Am dat în schimb o praştie
La care meşterisem multă vreme.
Puteai să tragi cu dânsa drept la ţintă
Şi vrabia o doborai ca untul.

Dar numai eu!
Băiatul domnului notar
A spart un geam cu ea
Şi-atunci i-a dat-o tatăl său de cap.

La un Crăciun, mi-aduc aminte,
Am întrebat şi eu pe mama:
„Mamă, la noi de ce nu vine-odată Moş-Crăciun?"
Iar mama s'a făcut că-i supărată
Şi nu a zis nimic.
Mie-mi pare însă că-i venia să plângă.
De-aceea tăcea.
Invârtea cu-o lingură de lemn
Prin cratiţa în care sfârâia rântaşul,
Şi mormăia că-o ustură, de ceapă, ochii...

Pe urmă am aflat povestea
Cu Moş-Crăciun.
Am auzit-o dela servitoarea popii,
Care fusese la 'mbrăcatul pomului.
Copiilor de domn nu le venia să creadă.
Dar eu m'am bucurat în sinea mea
Că nu e nici un Moş-Crăciun,
Ca să cinstească numai pe bogaţi...

S'au scurs de-atuncea douăzeci de ani.
N'am mai prăznuit de fel Crăciunul.
Ca o cometă pe bolta stelelor fixe
Am rătăcit printre semeni,
Şi nu mi-am găsit locul nicăieri.
Azi, port mai mult de-un sfert de veac pe umeri.
Sosit din nou în punctul de plecare,
Imi plimb privirea tristă împrejur.

Florile dalbe, florile dalbe ca altădată
Acopăr cu un strat de nea pământul.
Dar şi în părul meu sălbatic
A prins ninsoarea firelor de-argint.
Incolo, nu-i nimic schimbat.
Ca 'n horă viaţa dănţue pe loc,
Rotindu-se în jurul unui gol.
Feciorul domnului notar,
Azi advocat la ţară,
A târguit un cal frumos de lemn
Pe seama urmaşului său fericit.
Eu n'am urmaşi.
Dar alţi copii de ţărani
Aşteaptă cu jind să 'ncalece calul
Ce-şi leagănă mersul pe loc.
Câţiva copii mai săraci
Au isbutit să 'nfiripe o stea de hârtie.
Cu ea vor vesti la uşa bogaţilor
Că a sosit mântuirea.
De două mii de ani.

Imi vine iar să plec şi nu ştiu unde.
Inzăpezite-s drumurile toate.
Şi cerul, avalanşă de omăt,
Se surpă peste lumea 'ntunecată.
Auzi prin beznă lupii cum se vaietă?
Ca lame aspre de oţel şi ghiaţă
Iţi taie trupul urletele lor.
Ci fie-aşa!
Pegasul meu, aşterne-te la drum.
Loveşte vajnic cu copita 'n noapte,
Să scapere scântei din ea ca stelele!
Lasă lumineze tot prăpădul!

S'ADUNĂ NORII PĂCURĂ

Lui Grigore Popa

Din gândul meu o pasăre s'avântă
Ca bulgărul în sbor şi taie zarea
Spre munţii ce-i înghite depărtarea,
Spre satul meu; acolo stă şi cântă.

Pe vârful casei noastre sună, sună,
De stă măicuţa 'n prag şi se gândeşte:
„Vai Doamne, Doamne, oare ce vesteşte?
Că nu-i a bună, mamă, nu-i a bună!"

Se 'ntunecă la suflet surioara:
„Mihai, măicuţo, nu ne-a scris de mult,
Şi am visat azi noapte că ne-au smult
Bujorul ce 'nflorise toată vara".

S'adună norii păcură pe sat,
Stropeşte ploaia, vântul suflă tare,
Salcâmii scuipă galben pe cărare
Şi-i miez de zi şi parcă s'a 'noptat!

DORINŢĂ SIMPLĂ

Lui V. Copilu-Cheatră

Sfoara nevăzută care trage
Mărul de pe creangă la pământ
Astăzi - mâne are să mă bage
Şi pe mine hm! hm! în mormânt.

Nu că-mi pare rău; de ce să-mi pară?
Totuşi parcă nu ştiu cum aş vrea
Să mai văd odat' o primăvară
Ori o vară, dar să fie-a mea.

Să mă uit cum scoate nasul firul
Ierbii la lumină, în livadă,
Cum înfloare singur trandafirul
Şi cum sar viţeii prin ogradă.

Simplu prin pădure să mă plimb,
Fără meditaţie profundă,
Dar să sune depărtat în schimb
Valea Desnei, undă după undă.

Seara când se face ora şapte
Şi revin acasă visător,
Să-mi dea mama un păhar de lapte
Cu-un dărab de pită din cuptor.

Iar la-ai mei, nainte de culcare,
Să le spun în graiul dela sat
Cât de mare-i lumea asta mare
Şi ce bine-i să n'o fi umblat.

Să m'apuc apoi de scris domol,
Când începe visul să mă poarte,
Sub lumina lămpii cu petrol,
Un poem ce nu spune de moarte.

INTOARCERE

In umbră jilavă de pădure
Unde-şi tăinue fiinţa brânduşi plăpânde
Ca un vis de cer şi stele răsărit din ţărână,
Aici mi-am întors sufletul, sătul de altă vieaţă.

Tovarăşii arbori, prinşi adânc în lutul străbun,
Sunt iarăşi plini de muguri, ca 'n vremea
[copilăriei mele.
Ziua înalţă crengi vânjoase în slavă şi soare
Noaptea greu le-atârnă crengile de stele.

Isvoarele reci şi păsările măiestre
Işi cântă aici cântecele neînvăţate.
Aici e fântâna cu apă moartă şi apă vie
De care orăşenii citesc doar în cărţi.

Poate şi veşnic căutata Cosânzeană
Doarme undeva pe muşchiul moale.
— Sufletului meu pribeag, rătăcirilor mele,
Pădure fără drumuri, un capăt fă-le!

Departe de stridenţa sirenelor şi lătratul motoarelor
Aici cu voi alături copaci bătrâni şi fiare pădureţe
Vreau să-mi prindă rădăcină visurile
De vieaţă fără moarte, de tinereţe fără bătrâneţe.

FLAMURILE MORȚII

CÂNTEC DESPRE CIOCÂRLIE

Bulgăr de ţărână ars de soare
In care-a-ascuns un cântec Dumnezeu
Unde-ai sburat de pe ogorul meu,
Tu, scumpă mie între cântătoare?

Când te 'nălţai în slavă şi azur
Şi te topeai cu totul în tărie
Şi ne venia doar cântecul tău pur
Ca amintirea din copilărie,

Sufletul nostru ne'ntinat şi teafăr
Se ridica cu tine sus departe
Şi ochiul cu sclipire de luceafăr
Nu se 'ntrista şi nu visa la moarte.

Acum, stă câmpul veşted şi deşert
Sub cerul toamnei larg şi arămiu —
Nu-i mai setos de zări gândul inert,
Iar inima e cuib rămas pustiu.

NECUNOSCUTA FEMEE

Dintre 'nşelătoarele amante,
Mi-a rămas în minte numai una
Incărcată greu cu diamante
Şi purtând pe frunte — nouă — luna.

Mă'nvelea cu şalul de'ntuneric
Şi stăteam alăturea tăcuţi,
Trupul fin i-l cuprindeam eteric:
„Spune, tu, de ce nu mă săruţi“?

Ea tăcea şi mă'nvelea mai tare,
Tăinuit o lacrimă svânta,
Nu 'ndrăzneam să-i pun vreo întrebare,
Ce durere grea o frământa.

Dar odată către zori de ziuă,
Când pleca de obiceiu grăbit,
Inima, ca un ciocan în piuă,
Ii bătea, ş'atuncea mi-a vorbit.

„Trebue să rupem legătura,
Te iubesc aşa de mult acum,
Că mi-i arsă de'nsetare gura,
Un sărut: şi te vei face scrum!“

„N'am iubit pe nimeni niciodată,
Toţi i-am sărutat pe câţi i-am vrut
Şi-au pierit ca floarea scuturată.
Te iubesc, nu pot să te sărut“.

N'a mai fost de-atuncea la 'ntâlnire,
Dar eu ştiu că nu mă va uita.
Când s'o stinge marea ei iubire,
O, atuncea mă va săruta!

POMUL STERP

Mi-a scris rugină toamna pe frunziş,
Curând, curând, mult prea curând mă scutur.
In auriul soarelui pieziş
Nu rodul copt, ci visuri moarte flutur.

Ce sunt de vină că sunt pomul sterp
Sortit doar să se sbuciume 'n furtună?
Credeam, de mult, că 'n fiecare verb
Am pus sămânţă pentru-o vreme bună.

Acuma nu mai cred de loc, de loc
Şi nu ştiu de ce stau, de ce mai stărui.
— Aştept să vină fulgerul cu foc,
Cenuşă să mă facă, să mă nărui!...

INTÂLNIRE

Vieaţa asta aşa cum e
Desigur nu-i cum trebue.
O ploaie rece, apoi un vânt
A 'ntins iar frunza la pământ.

Şi eu trec galben pe-o alee
Tuşesc cu mâna strâns la piept
Aştept mereu, aştept, aştept
Nălucă poate ori femee. —

E amintirea unei seri
Ori poate e un vis epavă —
Venia spre mine lină, gravă
O damă 'n văluri de tăceri.

— In una din aceste zile
Ea vine iar la rendez-vous,
Vom sta lipiţi ca două file,
Nici unul nu va spune nu.

Iar seara va cădea mioapă
Pe ochii grei, pe ochii mei,
Urechea n'o să mai perceapă
Alt vals de frunze prin alei.

MELANCOLIE

Lui Emil Giurgiuca

Cine cunoaşte tristeţea
Lămpii cu petrol în miez de noapte
Cine ascultă romanţele ploii
Pe clapele acoperişului
Şi plânge şi nu mai aşteaptă
Cine măsoară lungimea odăii
Fără să-şi numere paşii
Apoi priveşte 'n tavan
Cu gândul suspendat ca o haină 'n cuier
Cine ascultă cum cismele ceasului
Tropăe pe caldarâmul vremii
Şi se gândeşte că el a rămas în urmă
Cine se crede bătrân
La treizeci de ani
Şi sufere de insomnii
Cu faţa la părete...
O, cuvintele cuvintele
Sunt nave prea fragile
Să-i poarte povestea
Pe apele Vieţii
Luntrea lui scufundată 'n tenebre
Va face să răsară un nufăr pe lac
Galben la culoare ca lămâia
Undele vor străluci mai limpezi
Şi mai trist vor lovi în ţărmuri
Luna va scutura petale arginţii pe apă
Cântecul privighetorii va suna, va suna
Iar în noaptea naltă ca o catedrală
Eternele stele în deplină tăcere
Vor privi cu ochii serioşi
Până 'n adâncul lacului.

CÂNTEC DE TOAMNĂ

Oh cum s'a dus vara de iute!
Frunza păleşte, trec rândunele,
Cerul adună şi 'nchide perdele
Şi florile-s toate căzute.

Apoi vântul mai rece pe câmpul deşert
Şi seara cu apusuri mai sângerate —
De-acum vom putrezi 'n singurătate,
Numai frunza va porni pe-un drum incert.

Numai frunza pribeagă, departe,
Pe drumul în ceaţă învins...
Suflet învins, cin' te-a deprins
Cu gândul la moarte?

TEAMĂ DE TOAMNĂ

Inima şi gândul meu se teme
Când apar în toamnă crizanteme
Şi le duc cei vii la ţintirim.
Inimă şi gândule murim.

Scuipă galben pomii pe cărare,
Trece cu fanfar'o mormântare,
Iară zările funebre
Flutură pe cer drapele negre.

Unde să ne-ascundem? Crâşmă sură,
Crâşmăriţo, adu băutură.
Dar ţiganii tacă azi chitic,
Nu mai vreau s'aud nimic, nimic!

Nu-i destul că-şi înstrunește coarda
Inima-mi, şi bate pe ea joarda,
Bate pân 'la sânge joarda Morţii?
Cine hohoteşte 'n pragul porţii?

Lasă, lasă, vântule, nu plânge,
Nucule, tu mânile nu-ţi frânge,
Spus-am eu că viaţa, aşa cum e,
Nu e tocma-aşa cum trebue!

TOAMNĂ BACOVIANĂ

Ce târzie-i vremea, locul ce pustiu!
Putrede carate risipite zac
Peste trupul anotimpului posac
Şi s'aud departe bulgări pe sicriu.

Greeru-mi din suflet, ce-a cântat o vară,
Degerat pe vatra inimei stă mort.
Pe cărări ce nu duc nicăieri îl port.
Eu îmi sunt dricarul, eu îmi sunt povară.

Biciue copacii cerul, cerul plânge.
De pe pălărie-mi pică stropi în gând
Şi mă 'ndrept spre crâşmă abătut, plângând,
Drumu-i plin de frunze, de copturi, de sânge.

Trece o femee, poate iar visez,
Harmonica geme o romanţă veche,
Voi rămâne 'n lume singur nepereche,
Şi mai cred în mine fără nici un crez.

SFÂRŞIT DE TOAMNĂ

Iară scormoneşte ca sobolul
Gândul morţii prin grădina mea
Işi ia sborul şi străbate golul
Inapoi, ţipând, inima grea.

Sudul meu, trecutul meu trecut,
Unde-i drumul îndărăt să ducă?
Negurile ţes necunoscut,
Soarele-i prin neguri o nălucă.

Tot mai mult în ţărmul meu îşi sapă
Valul morţii, repetat, fiordul,
Anotimpul e târziu, mă 'ngroapă
Amintirile, mă 'nghiaţă nordul.

Zilele trec pitulate, reci,
Ocolit sub zarea sinilie.
Mâna mea în liniştea de veci
Cade frunză moartă pe hârtie.

CEASUL MEU ŞI INIMA

Ceasul meu şi inima la fel
Divizează 'n clipe timpul veşnic
Viaţa-i însă lumânare 'n sfeşnic
Care arde'n lume fără ţel.

N'are rost s'o drămui în pilule.
Ce-o ţii în zăgazuri? Lasă-i drumul,
Să se 'nalţe risipit ca fumul,
Ori în joc nebun de libelule.

Orice curbă, formulă sau număr,
Chiar de nu mint vreau să cred că mint.
Ele m'au făcut mereu să simt
Că mă bate Moartea peste umăr.

Lupilor şi urşilor, m'aş duce
In a voastră linişte sâlhue,
Dar m'au prins aicea greu în cue,
Nu mă pot desface de pe cruce.

VIEAŢA CARE FUGE

Lui Teodor Murăşanu

Intre două veşnicii răgaz,
Viaţă, viaţă, cum te sbuciumi totuşi,
Cum frământi pe ne 'nsemnatul Azi
Şi-l hrăneşti cu ai uitării lotuşi.

Nu-mi aduc aminte nici de cum
Patria din care vin aicea,
Iar de dibuiu dincolo de - Acum,
Minţii nu-i mai scapără silicea.

Dincoace şi dincolo de prag
Nu păşeşte nici odată gândul,
Cum aş îndrăzni eu să mă bag
Unde tace totul ca pământul?

Numai tu porţiune minusculă
De fiinţă 'n hăul Nefiinţii
Poftă-mi picuri veşnic nesătulă,
Chiar aşa cu riscul suferinţii.

Ca de-o luntre gata să se 'nece
Acăţat de tine stau în mâni,
Mă 'ngrozesc intrând în apa rece.
— Nu ai ani? Primesc şi săptămâni!

PLECARE

Voi intra în apa fără fund,
Apa 'n cercuri s'o isbi de maluri,
Lin apoi s'o 'ntinde peste valuri
Pace 'naltă: semn că nu mai sunt.

Sălciile despletite vor
Plânge peste recile oglinzi,
Luna învelită întrun nor
Trist va cerne colb de aur stins.

O să verse cerul ploi de stele
Ce s'or stinge rând pe rând în apă,
Iar prin vântul serii o să 'nceapă
Să bocească versurile mele.

Şi va fi atâta jale 'n fire
Şi va fi atâta plâns şi geamăt,
Frunzele s'or sbate în neştire
Pomenindu-mi numele cu freamăt.

Numai peste fire în zenit
Va luci superb nepăsătoare
Solitară steaua ce-am iubit,
Pururi mândră, neîndurătoare.

INTOARCEREA MEA

Pe drumuri pietroase şi rupte
Scârţâe căruţa mea.
Mă 'ntorc din pierdutele lupte
Şi mă duc iar undeva.

Mârţoaga ce trage trăsura
Este însuşi eul meu,
Uscată de sete i-e gura
Şi se 'mpiedecă mereu.

In loitră isbeşte o vadră:
Inima sunând a gol.
Sar javre la mine şi latră,
Eu mă duc domol, domol.

In vârful trăsurii lampaşul
Afumat şi stins de mult.
Cum greu le hurducă făgaşul
Jalea roţilor ascult.

Ce boarfe şi sdrenţe 'n căruţă!
Asta e trecutul meu?
Nici cea mai sărmană chivuţă
N'ar plăti pe ele-un leu.

Pe-aceastea gunoiul le-aşteaptă
Şi pe mine tot la fel.
Dar pruncul cu inima dreaptă,
Oare ce va fi cu el?

Acolo pe câmpul de luptă
Au să-l lese pentru corbi.
O! văd încă faţa lui suptă.
— Tu mă vezi cu ochii orbi?

Greu scârţâe 'n scrâşnet căruţa
Pe făgaşurile rupte;
Se 'ntoarce să-şi vadă căsuţa
Unul ce-a murit în lupte.

CĂLĂTORIE CU IUBITA PE LAC

Sufletelor noastre, al meu şi al tău,
Cucuvaia serii le-a sunat plecarea:
Uite, barca lunii stă la mal de tău!

Mâna rece dă-mi-o, pasul ireal
Pune-l, nu te teme, pe această luntre:
E-un întins de ape blânde fără mal.

Indolente valuri veşnic au să ducă,
Murmurând nostalgic, rămânând pe loc,
Etereea noastră gemină nălucă.

Luciole pale de luceferi stinşi,
Exilate stele, nenufari şi lotuşi
Asfinţiţi vor merge stinşi, învinşi, convinşi.

Nebuloasă zarea n'o să ne mai pună
Arzătoare ţeluri, pasagere visuri:
Rar în noaptea lungă doar neantul sună.

Ochii tăi — frumoşii — n'au să mai privească
Iar garoafa gurii, cu surâs fatal,
Caldul şi-l va stinge. Sânul va fi iască.

Adă mâna rece, calcă ireal.

OSEMINTE

Nu mă vaiet, nu mă tângui
Că vieaţa rău mă doare,
Uite groapa cu adâncu-i
Mi se cască la picioare.

Voi putea curând în tihnă
Putrezi sub lutul reavăn,
Trupu-mi frânt de neodihnă
Va dormi în fine sdravăn.

Gândurile n'o să-mi dee
Nopţi de insomnie grele,
Colo jos nu e femee
Să te mintă, să te 'nşele.

N'o să-mi pese că pe munte
N'am putut ajunge 'n vârf,
Că poetul n'o să 'nfrunte
Ce făcu din mine stârv.

Recăzut în anorganic
Hăul o să mă resoarbă —
Rânjetului meu satanic
Şi privirii stinsă, oarbă,

In zădar o să-i atribui,
Prietene gropar, vrun sens,
In zădar vei sta să dibui
Cine-am fost, de-a fost imens

Oceanul meu de gânduri
Ori de-a fost o simplă baltă
Ce-a secat uşor de vânturi
Trecătoare. Laolaltă

Cu ciolanele găsite
Dela alţii vechiul craniu
Pune-mi-l. Ingrămădite
Vor luci în soare straniu.

Iară vântul prin frunzişul
Toamnei va boci amar,
Va pluti paianjenişul
In Septembre funerar,

Şi va fi tristeţea toată
In incendiul înserării
Şi va fi ca altădată
Gravă ora mormântării.

Un poet o să rezume
In cadenţe 'ntreg Nimicul,
Că anume viaţa fum e,
Moartea-i marea, omu-i picul.

— Dar pământul o s'ascunză
Negreşit sămânţa rară
Ce 'n gunoi de morţi şi frunză
Va eşi în primăvară...

Numai eu n'o să mai caut
Drum napoi din Imposibil,
Să te blestem, să te laud,
Univers ireversibil.

STRIGOII

Când ziua 'n mocirla de beznă se suge
Şi iadul începe să rîdă cu hohot,
Ies morţii din groapă călări pe coşciuge,
Frământă pământul cu tropot şi clocot.

Hi, trupă rea,
In frunte-i Moartea,
Toţi după Ea,
Orbi, surzi ca Soartea.

Cu bubuit de tunete
Imprăştie-te, adună-te,
Şi treci ca viforul când turbă;
Dărâmă, prăbuşeşte, surpă!
Pe unde omul se ascunde
Şi plin de teamă rugi îngaimă,
Cu şoapte tainice pătrunde
Şi umple-i sufletul de spaimă!

Eu singur în vreme rămân fără teamă,
Sunt viu şi mi-i patul un pat-năsălie.
Că-i ziuă ori noapte, de mult nu ţin seamă
Şi hoardele Morţii 'ntârzie să vie.

Hai Moartea mea
Şi-mi pune capăt.
Mi-i viaţa grea,
Aş vrea s'o leapăd.

In banda ta satanică
Mă fă soldatul - panică,
De pe coşciugul meu călare
Să flutur steagul tău în zare,

In zarea nopţilor de sânge,
Cu trăznete, cu foc, cu muget,
Când omul tremură şi plânge
De var la chip, mustrat în cuget.

Şi zurue oase, se vaietă javre,
Un vânt isbe 'n uşă de ghiaţă şi urlă,
Sar ţăndări şi aşchii, duhneşte-a cadavre,
Iar clopotul băngăne singur în turlă.

Ho! cal cernit,
Opreşte, prismă.
Te-a poleit
Satan cu pismă.

Aşteaptă să te 'mpintene
Călcâe două sprintene
Şi mi te-aşterne mânătură,
Să laşi în urmă drumul sgură!
Pe unde treci să 'nvineţească,
Să se prefacă sloi de ghiaţă
Urîta formă omenească,
Să piară germenul de viaţă!

Dar cântă cocoşul şi spintecă bezna,
Pământul înghite coşciuge, schelete.
Isbită de scânduri îmi sângeră glezna,
Din luptă mi-i trupul cu vinete pete.

Te 'ntoarce lin
Către părete,
In zori nu vin
Strigoi, băiete.

Zeu-Soare 'şi ţese pânzele
Şi 'mbracă lumea 'ntrânsele.
Cu poale umede de rouă
Porneşte iar o viaţă nouă.
Eu peste geamuri trag perdele,
Mă culc pe pat, închid pleoapa
Şi-ascult: cu târnăcoape grele
Aud cum mi se sapă groapa.

CELE TREI CORĂBII

1

Nu huli pe Domnul, în nevoe,
Suflete, te poartă înţelept!
Părăsit ca Robinson Crusoe
Stau aci pe insulă şi-aştept.

Hurue sălbatic împrejur
Oceanul vieţii în furtună,
Ceru-i veşnic frământat şi sur,
N'o să văd eu nicio zi mai bună.

Vase încărcate cu mister,
Nu cunosc sub ce pavilioane,
Trec înscrise depărtat pe cer,
Poate cu averi de milioane.

S. O. S. — luaţi-mă cu voi!
Le mai văd la orizont doar fumul.
Vase trec în zare noui şi noui,
N'au p'aicea niciodată drumul.

Rar mi-aduce valul sbuciumat
Câte-o tristă jalnică epavă
Ori câte-un cadavru de 'necat.
Asta eşti vieaţă? Ţie Slavă!

2

Dar te uită! Cositorul zării
Sfârtecat în cârpe fumurii!
Viorie râde faţa mării,
Iachturi vin — ura! — cu bucurii.

Vin pe valuri molcom şi dansează
Splendide, albastre, strălucind,
Nu ştiu cum dansează şi visează,
Marea-i toată aur şi argint!

Şi eu beat pe insulă mă leagăn,
Stol de păsări, primăvară, cald,
Iachturile chihotind se bagă'n
Golfurile mele de smarald.

Nopţi cu stele — ploaie de confetti —
Mări de fosfor, cer ultramarin,
Valuri bat ori poate pieptul fetii?
Rubinii ard cupele cu vin.

3

Tinereţe, albă tinereţe,
Ce uşor te risipim în vânt!
Cine-ar şti să spună, să ne'nveţe
Iachturile tale unde sânt?

Ce amară-i drojdia vieţii
După chef şi nopţi dormite prost!
Tinere, nu-i ora dimineţii,
Ar fi timpul să găseşti un rost!

Dar dorinţa nu-i decât dorinţă,
Mai presus de toate-i un destin.
Ai scăpat abia de-o suferinţă,
Alte suferinţe iată vin!

4

Mări amare, cum foşniţi de spume,
Tu sirenă iar vrăjit şopteşti!
Vine-un vas de dincolo de lume
Cu minuni şi-averi nepământeşti.

Lebădă ca visul de zăpadă,
Nu e vers în el să te cuprind,
O, aştept să vii la mine 'n radă,
Dragoste, nebun să te alint.

Tu eşti vasul visurilor mele
Singurul visatul cel dintâi.
Nu pe mări vii, tu cobori din stele
Şi pe veci la mine-o să rămâi.

Aurore 'mprăştie mistere,
Cozi, pe cer şi mare, de păun,
Vântul poart'o blândă mângăiere
De miresme, stelele apun.

Dimineţi de aur grele, roşii,
Nestemate ploi diamantine,
Soarele-l anunţă albatroşii
Ori e vasul dragostei ce vine?

Valuri verzi cu unduiri de stepe
Poartă lin meduze străvezii,
Amintind în joc nebune iepe,
Sar în sus rechinii argintii.

Zilele-s ca jarul arzătoare,
Eu aştept vaporul meu iubit,
Vii domol minune plutitoare
Intr'o zi de soare şi de mit.

Dup' amiezi cu nori de îndoială,
Ploi fierbinţi pe ape de aramă.
Nu m'auzi? Plâng norii de cerneală,
Păsări mari ţivlind în zări se cheamă.

Uite cerul darnic ne întinde
Curcubeul punte de culori,
Vino vis turburător de minte,
Adiere caldă de fiori!

Ce apusuri înnecate 'n sânge!
Seri ca fierul roşu, seri de tuci,
Vântul ori un om pe valuri plânge?
Vas nălucă, nu vii, nu te duci.

Poate 'n nopţi de insomnii şi lună
Când luceferi mişunau pe ape
Şi-ascultam cum valu 'n ţărmuri sună,
A putut năluca ta să-mi scape.

Nu te caut, unde să te caut
In aceste neguri fără fund?
Trist răsună 'n mine ca'ntrun flaut
Visurile care nu mai sunt.

5

Vasul alb al dragostei curate
A pierit, înşelător miraj.
Port cu ochii 'n zări întunecate
Jugul vremii aspre pe grumaji.

Nu-mi aduce valul care geme
Decât svon de moarte şi furtuni.
Uragane, ură şi blesteme
Fierb învălmăşitele genuni.

Tot mai des se 'naltă 'n zare trombe
Şi cicloane pân' la ceruri sus,
Cad apoi cu tunete de bombe
Pe talazuri roşii în apus.

Oceanul geme, urlă groaznic,
Insula se sgudue 'n temei:
Pot să stau neturburatul paznic
Lâng'un far ce nu mai dă scântei?

Zi de zi vin vase sfărâmate
Ori un hoit pe plajă stă livid,
E un prieten, un duşman, un frate,
Vânturi grele uşa mi-o deschid.

Dar mi-i rece inima ca steiul,
Anii ce-a fost bun, de mult au stors.
Unde, pentru far, să cat uleiul,
Ca să ardă 'n beznă luminos?

— Nu am ars de tot! mai am fărâme
Sub cenuşă, care nu s'or stânge.
Prin stihii ce prind să se dărâme
Farul meu va lumina cu sânge!

Azi de mine poate au nevoe,
Suflete acum fii înţelept!
Ochii 'n patru, Robinson Crusoe,
Vasul mare astăzi îl aştept.

A sărit în aşchii răsăritul,
Zările şi-au spart catapeteasma,
Ingrozită a scăpat cuţitul
Sângeros şi a tulit-o iasma

Lumii vechi, turbată de mânie.
Roasă până 'n măduvă se surpă
Putredă o 'ntreagă 'mpărăţie.
Massele-au mişcat spinarea curbă!

Iar în zări superbă, încruntată,
Peste timp vedenie pe ape
Noui, de vis, nădejdilor s'arată.
Mare-i marea, dar abia o 'ncape!

N'a fost vis mai larg de fericire
Să cuprindă fiecare rob,
De când biata noastră omenire
Tot visează rătăcind pe glob.

An de an vaporu 'naintează
Pe talazuri clocotind potrivnic.
Ochii mei nu au putut să-l vază
Cât visam închis în mine schivnic.

Dar acuma văd pe marea largă
Vis de flăcări vasul cum s'avântă
Peste valuri negre să le spargă,
Pentru mult visata pace sfântă.

S. O. S. — luaţi-mă cu voi,
Şi eu sunt sămânţă din mulţime,
Vis ce se avântă din noroi
Aur să sclipească pe 'nălţime!

Dar deodată se deschid vâltori,
Mii de demoni urlă 'n bezna ruptă,
Iasma veche-apare în culori
Sângeroase, gata iar de luptă.

Sguduit se clatină vaporul,
Inchid ochii, nu mai vreau să văd
Cum destinul mânue toporul
Drumul dând la cel mai crunt prăpăd.

6

Şi cum stau cu 'nchisele pleoape,
Simt o mână că m'atinge rece,
Simt umblând pe cineva p'aproape,
Spune ceva ne'nţeles şi trece.

Marea-i calmă, nu mai geme unda,
Vântul a căzut cu aripi frânte,
Veşnicie s'a lăţit secunda,
Doar trecutul prinde'ncet să cânte.

Film fără cuvinte trec imagini,
Depărtat pe-o dună de nisip,
Caravană 'n tristele paragini
Dintro lume galbenă, de chip.

Lunecă fantome legănate
Prin pustie fumurii cămile,
Amăgiri desamăgite 'n spate:
Asta sânteţi amărîte zile!

Ori e marea iarăşi cu vapoare,
Steagul la jumate de catarg,
Vin pe apa neagră stătătoare,
Se re'ntorc nălucile din larg.

Iar se lasă peste văz cortină,
Lilieci m'ating în sbor cu-aripa,
Parc'aud o undă cum suspină,
Când îi stinge oboseala clipa.

Sună, sună depărtat un svon
De sirenă 'n ceaţa fără zare.
Ce vapor, sub ce pavilion
Trece iar, iluzie pe mare?

Portul meu de mult nu mai aşteaptă
Niciun vas din Indii, s'au 'necat
Unul după altul. Inţeleaptă
Mintea mea pe toate le-a uitat.

Doar această inimă bolnavă
Bate încă surd şi făra sens
Când mai vine câte-un vis epavă
Din noianul rece şi imens.

Să deschid iar ochii să te văd
Şi pe tine noua mea nălucă?
Nu vei merge poate îndărăt
Cum a fost ca toate să se ducă,

Fără să s'apropie de ţărmuri,
Câte 'n depărtare mi-apărură,
Ori sosite să se facă sfărmuri,
Să le plâng pe insula mea sură.

Dar tu vii, te văd cu ochii'nchişi
Vas real de dincolo de lume.
Marea se cutremură: trimişi,
Valuri vin să-mi geamă sumbrul nume.

N'ai mai fost prin tristele-mi ţinuturi,
Vii acum întunecat ca soartea,
De departe flamuri negre fluturi,
Iar la cârmă, 'naltă, dreaptă, Moartea.

TABLA DE MATERII

DESTIN

INDURERATUL EROS

Pag.

INTOARCERE

FLAMURILE MORŢII